

МѢСЕЧНО ИЛЛЮСТРОВАННО РЕЛИГИОЗНО СПИСАНИЕ.

Год. VI.

Юлий, 1897.

Брой 7.

СЛУШАНИЕ И ВИЖДАНЕ.

Ушитѣ и очитѣ сж единичитѣ два канала чрѣзъ които вътрѣшний челоуѣкъ приема впечатлѣния на вънкашнй свѣтъ. Догдѣто тѣзи канали оставатъ здрави и неповрѣдени, тѣ ще донасятъ на умѣтъ всякой гласъ и всякой прѣдмѣтъ точно какъ-вото си сж. Тѣ снабдяватъ умѣтъ съ материалъ за размишление, и на качеството на този материалъ ще зависи характерътъ на умѣтъ. Става явно, прочее, че за да се облагороди умѣтъ и слѣдователно, характерътъ на челоуѣкътъ, необходимо нужно е въспитанието на слушанието и вижданието. Нѣ нѣкои си може да мислятъ че това е невѣзможно. Тѣ може да мислятъ че понеже иматъ уши и очи, щатъ не щатъ, тѣ трѣбва да слушатъ и глѣдатъ на всичко около тѣхъ. Не е тѣй. Ушитѣ не сж дадени да слушатъ всичко, нито очитѣ да глѣдатъ всичко. Има много случаи когато челоуѣкъ трѣбва да имъ туря юзда. Той има власть надъ тѣхъ. Стига да иска да я употрѣби. Както ний можемъ да удържаме и въспитваме охотата си, да придобиваме навици за спание, работа и пр., така можемъ да въспитае слухътъ и зрѣнието си.

Въ изпълнението на катадневнитѣ ни длѣжности, ний сме принудени да ся сношаваме съ разни челоуѣци. Мнозина отъ тѣхъ иматъ съвсѣмъ малко понятие за скромность, и, отъ дълговрѣменна практика, почти несъзнателно употрѣбляватъ най неблагоприличенъ языкъ, а такъвитѣ нѣща много

лѣсно развалятъ равновѣсието на умѣтъ, подкопаватъ простосърдечнето и скромностьта и прогонватъ отъ челоуѣка задоволствието и блаженството.

Какво да се прави въ такъвъ случай, когато прѣдъ очитѣ ни ся прѣдставятъ развратителни прѣдмѣти, и до ушитѣ ни дохождатъ скверни разговори и пѣсни? Единичкото срѣдство да упазимъ умѣтъ си отъ разрушителното имъ влияние е да си затворимъ и ушитѣ и очитѣ изведижжъ, и да обърнемъ поглѣдитѣ си къмъ други прѣдмѣти. Умѣтъ ще отиде слѣдъ тѣхъ и ще ся занимае съ други прѣдмѣти. Колкото по често правимъ това, толкова по лѣсно ще ни е да отвличаме умѣтъ си отъ скверни мисли, разговори и прѣдмѣти.

Нѣ умѣтъ не стой празенъ. Отвлѣче ли ся отъ единъ прѣдмѣтъ, той трѣбва да намѣри дургъ за да ся спрѣ върху него. Прѣдмѣти има съ хиляди, и въ наша сила е да му изберемъ съ кои ще ся занимава. Нека му заповѣдаме да размишлява върху хубавата природа, върху характера на благочестиви и добродѣтелни челоуѣци и върху всичко „което е истинно, което е честно, което е любезно, което е доброхвално.“ Умъ който ся занимава съ тѣзи нѣща ще ся възвиси и облагороди.

Ако искаме да сме блаженни, трѣбва да си отваряме очитѣ и ушитѣ, когато сме мѣжду добри челоуѣци, а да ги затваряме когато сме мѣжду лоши.

Нѣка не слушаме що казватъ за насъ нашитѣ противници.

ЯЗИКЪТЪ ЕДНО НЕУДЪРЖИМО ЗЛО.

Всякой говори суета къмъ ближнийтъ си: съ лъстиви устни говорятъ отъ двойно сърдце. Ще истрѣби Господь всичкитъ лъстиви устни, языкътъ велерѣчивий; на онѣзи които рѣкоха: ще надвиемъ съ языкътъ си: уснитъ сж наши: кой е намъ господарь?

(Пс. 12: 2—4).

Да онѣмѣятъ лъжливитъ устни, които говорятъ дързостливо противъ праведныйтъ, съ гордость и прѣзрѣние. Пази языкътъ си отъ зло, и устнитъ си отъ лъстно говорение.

(Пс. 31: 18; 34: 13).

Устата на праведний прѣговаря мѣдрость, и языкътъ му говори правосудие. Прѣдавашъ устата си на зло, и языкътъ ти сплита коварство. Като сѣдишь, говоришь противъ брата си: Разсѣвашъ съблазнь противъ синѣтъ на майка си. Това си направилъ . . . азъ ще те обличя и ще прѣдставиъ всичко прѣдъ очитъ ти. (Псал. 37:30; 50:19—21).

Языкътъ ти прѣговоря лукавство; като изострѣнъ брѣсначъ прави лъсть. Възлюбилъ си злото повече отъ доброто, лъжата повече отъ да говоришь правда. Възлюбилъ си всичкитъ погибелни думи, лъстивъ языкъ. За то Богъ ще тя съсипе съвѣмъ, и ще тя истрѣгнѣ . . . и ще тя истреби отъ земята на живитъ.

(Псал. 62:2—5).

Ето, тѣ бълватъ думи съ устата си; мѣчове има въ устнитъ имъ, понеже думатъ: кой слуша? но ти Господи ще имъ се прѣсмѣнешъ: ще ся поругаешъ на всичкитъ язици. Заради грѣхътъ на устата си, заради думитъ на устнитъ си, да се уловятъ въ гордостъта си, и заради клѣтвата и лъжата що говорятъ.

(Псал. 50:7,8,12).

Който острятъ, като мѣчъ, языкътъ си: приготвятъ, като стрѣли, горчиви думи: за да устрѣлятъ тайно непорочныйтъ: внезапно го устрѣляватъ и не се боятъ. Языкътъ имъ ще ги спъне.

(Псал. 64:3,4,8).

Господи, избави душата ми отъ лъжливи устни, и отъ лъстивъ языкъ. Що ще ти се даде, или що ще ти се притури, лъстивий язиче?

(Псал. 120:2,3).

Острятъ языкътъ си като змиинъ, ядъ яспидовъ има подъ устнитъ имъ. Лукавството на устнитъ на онѣзи които мя окржаватъ, ще покрие главата имъ. Злоязыченъ человекъ нѣма да се утвърди на земята: злобата ще прогони неправедния человекъ, додѣ го погуби.

(Псал. 140:3,9,11).

Тия шесть мрази Господь, и седмъ сж мерзость на душата му: очи гордѣливи, языкъ лъжливъ, и рѣцѣ които проливатъ кръвь неповинна, сърдце което крои лоши намислования, нозѣ които тичатъ скоро да правятъ зло, свидѣтель лъжливъ, който говори лъжа, и онзи който сѣе раздори между братия.

(Прит. 6;16—19).

Послушайте; защото ще говорѣхъ изящни нѣща, и устнитъ ми ще произнесѣтъ правото: защото языкътъ ми ще говори истина, а нечестieto е мерзость на устнитъ ми. Всичкитъ думи на устата ми сж съ правда: нѣма въ тѣхъ нищо лъжливо или строптиво. Страхътъ Господень е да мрази нѣкой зло: азъ мразя високоумие и гордость, и лукавъ пѣтъ и строптиви уста.

(Прит. 8:6—8,13).

Устата на праведния сж источникъ на животъ: а устата на нечестивитъ неправда ще покрие. Омразата повдига раздори, но любовта покрива всичкитъ погрѣшки. Въ многословието е неизбеженъ грѣхътъ, но който въздържа устнитъ си, разуменъ е. Языкътъ на праведния е избрано сребро: сърдцето на нечестивитъ е нищожно. Устнитъ на праведныйтъ пасѣтъ мнозина, а безумнитъ умиратъ отъ недосатѣкъ на умътъ. Устата на праведныйтъ истакатъ мѣдрость, а лъстивия языкъ ще се отрѣже.

Устнитъ на праведныйтъ познаватъ благоприятното, а устата на нечестивитъ строптивото. Прит. (10;11,12,19—21,31—32).

ОПИТНОСТЪТА НА КАПИТАНЪ БАЛЛЪ.

„Азъ съмъ ималъ странна опитность,“ каза капитанъ Баллъ, като говорѣше съ голѣмо усѣщание. „Тя почна около прѣди три седмици. Напоследѣкъ азъ извършихъ добра търговия; и една вечеръ връщайки се у дома, азъ смѣтахъ печалбата си, и усѣцахъ една гордость че до толкова сполучихъ съ собственитъ си усилия. Бѣше вечерно врѣме и много тихо; азъ не чухахъ никакъвъ шумъ освѣнъ вървѣжътъ на моя конь, когато извѣдижъ единъ гласъ каза, ‘какво ще ся ползува человекъ ако спечели цѣлий свѣтъ, а изгуби душата си?’

„Бѣше ли това дѣйствително единъ гласъ?“ азъ ся попитахъ.

„Не; азъ знаа че не бѣше. Нъ азъ нѣмамъ сжмнение че това бѣше моя собственна мисль; или по добръ, гласътъ на Духа

Святаго въ моята съвѣсть. Нъ изражението бѣше така ясно и неочаквано като че то бѣше изговорено отъ нѣкое лице на ухото ми.

Азъ отидохъ да поговоря съ нашия проповѣдникъ. Азъ искахъ да се съединя съ църквата гдѣто азъ мислѣхъ ще бѣдѣ безопасенъ. Азъ нѣмахъ никакво понятие за покаяние и измѣнение на сърдце. Азъ мислѣхъ че нашия пастиръ ще почне да мя пита за разни учения, обряди и пр. и да ми каже що трѣбва да разбирамъ и вѣрвамъ прѣди да можъ да стана членъ на църквата. Нъ той не стори нищо подобно. Той мя въведе въ училищата си и ми говори на дълго върху благословението на религията, и нейната цѣлность надъ всички дуги нѣща въ този свѣтъ, независимо отъ нейните награди за въ бѣдѣще.

Тогава той каза:

„Капитанъ Балтъ, знаешъ ли първото нѣщо което трѣбва да направишъ, ако искашъ да си Християнинъ?“

„Не зная.“

„Християнския животъ — животътъ на единъ вѣренъ послѣдователъ Иисусъ Христовъ,“ каза той, „може да ся основе само на покаяние. Сега лѣсно е да кажемъ ний ся каемъ, нъ едничкото покаяние което струва нѣщо е едно дѣятелно покаяние — съ което азъ искамъ да кажа, не само скръбъ за грѣхъ, и едно усърдно желание да ся отбѣгва той въ бѣдѣще, нъ покаяние което работи, и търси, до колкото ни позволяватъ силитѣ, да поправя всякое криво, да заплати всякоя поврѣда направена на другитѣ. Има ли нѣкой чловѣкъ въ свѣта, Капитанъ Балтъ, който може да тя погледне въ лицето, и да ти каже че ти си го онеправдалъ?“

„Азъ се свивахъ и пѣшкахъ вътрѣшно, мжчихъ ся и испотяхъ ся дълго врѣме прѣди да можяхъ да отговоря. Азъ видѣхъ че ще бѣде много трудно за мене да стана Християнинъ. Азъ мисляхъ, обаче, да ся избавя толкова лѣсно колкото можяхъ. И тѣй азъ рѣшихъ да исповѣдамъ нѣщо което азъ прѣдполагахъ всякой знае който мя познава — моята конска търговия съ Петръ Симонсъ, миналата пролѣтъ.“

„Ти онеправда ли Петра?“ попита проповѣдника.

„Азъ го остригахъ малко,“ казахъ азъ.

„Колко,“ каза той.

„Около седемьдесетъ и петъ доллари,“ отговорихъ.

„И съ седемьдесетъ и петъ доллари Петръ Симонови пари у тебе, мислишъ ли че ти можешъ почна единъ животъ на Християнска чистота? Мислишъ ли че Христосъ ще слушна твоитѣ молитви за прощение, съ откраднати пари въ твоята кесия?“ каза проповѣдникътъ.

Азъ казахъ нѣщо че търговията е търговия и чловѣцитѣ трѣбва да внимаватъ когато купуватъ коне — нъ той мя прѣкъсна.

„Твоята душа,“ каза той, „нѣма да допустне извиненията които твоего себелюбие изнамира.“

„Нъ правилото което вий прилагате,“ казахъ азъ, „ще отсѣче главитѣ на много църковни членове както и моята. Ето Дяконъ Ричъ; той търгува съ коне, и стриже когато може.“

„Не прави разлика,“ каза той, „чия глава ся отсича; не прави разлика какво Дяконъ Ричъ прави. Ти имашъ работа съ собствената си душа, и съ Господа. И азъ ти казвамъ, да ли ти си въ църквата или вѣнъ отъ нея, само единъ долларъ който не справедливо и съзнателно си зелъ отъ нѣкого безъ да му си повърналъ пълната му стойность спорѣдъ силата си — само единъ долларъ, казвамъ, ще бѣде като единъ водениченъ камъкъ закаченъ на вратътъ ти, да потопи душата ти въ морето на духовна смъртъ!“

„Азъ неможихъ да устоя това. Духътъ Божий употрѣби тѣзи думи съ страшенъ ефектъ надъ моето сърдце. Азъ ся много смутихъ. Азъ си отидохъ, нъ неможихъ да ся успокоя. И тѣй азъ земахъ седмьдесетъ и петъ доллари и отидохъ при Петра и му ги заплатихъ, като го накарахъ да обѣщае че нѣма да каже никому, защото азъ ся срамувахъ да ся знае че моята съвѣсть мя изобличава и че азъ съмъ повърналъ паритѣ.“

„Тогава азъ отидохъ пакъ при проповѣдникътъ и му казахъ що съмъ извършилъ. Той не мя похвали както азъ си мислѣхъ че ще. Той го зема като нѣщо обикновено, безъ да има въ него повече цѣлность отъ колкото когато си омие чловѣкъ ржцѣтѣ прѣди да сѣдне да обѣдва. Напротивъ, той ся виждаше да мисли че моитѣ ржцѣ не бѣха още доволно чисти. Той искаше да знае дали азъ съмъ онеправдалъ нѣкого друго освѣнъ Петра. Азъ ся помжчихъ да кажа, Не, нъ съвѣстѣта ми не ми позволяваше. Азъ можѣхъ да кажа една по дебела лъжа

отъ колкото нѣкога безъ притѣснение — да, и лѣскаяхъ сърдцето си да вѣрва лъжата. Азъ ся обезсърдчихъ. Много по мѣчно бѣше да е человекъ Християнинъ отъ колкото азъ си прѣдполагахъ, и азъ почнахъ да ся раскайвамъ че отидохъ да ся разговарямъ съ проповѣдника. Като младѣжътъ който имаше голѣмо богатство, азъ почти щѣхъ да си отида наскърбенъ. Нѣ сърдцето ми горѣше вжтрѣ въ мене, и азъ трѣбваше да говоря.

„По търговията,“ казахъ азъ, „нѣма сѣмънѣние че азъ съмъ ся воспользувалъ тукъ тамъ — както всякой прави — както самитѣ църковни членове правятъ когато можѣтъ.“

„Каквото всякой прави, не е правило за тебе и за мене. Капитанъ Баллъ,“ каза проповѣдникътъ. „Да сме Християни въ пълната смисль на думата — не само църковни членове — за това трѣбва да ся подвизаваме съ всичкото си сърдце. Ний не трѣбва да сме вълци въ овчи дрѣхи въ стадото.“

„Азъ ся почувствувахъ изобличенъ. Добръ,“ казахъ азъ, „този Дяконъ Ричъ — азъ мисля той ми плати два пѣти сжщата полица. Първий пѣтъ когато я заплати, ний имаме друга работа, и по една погрѣшка полицата не ся унищожи. Азъ я намѣрихъ послѣ мѣжду книжята си. Азъ ся доста растрѣвожихъ и цѣла нощъ лѣжахъ буденъ, като мислѣхъ що да сторя съ нея. Дяконътъ бѣше единъ мѣченъ человекъ, азъ размислявахъ, и ся воспользувахъ отъ другитѣ когато можаше. Той мя бѣше тикналъ въ много не износи за мене търговии.“

Дяконътъ, който присѣтствуваше, чю всичитѣ загатки за себе си, покашлюваше неспокойно. Капитанъ Баллъ продължи безъ да покаже че обръща внимание къмъ него.

„И тѣй,“ казахъ азъ на проповѣдникътъ, „азъ рѣшихъ да сторя съ Дякона както вѣроятно той щѣше да стори съ мене въ сжщитѣ обстоятелства.“

„Азъ държѣхъ полицата за дълго врѣме, и когато азъ мислѣхъ че неплащанието ѳе излѣзло отъ умѣтъ му, азъ му казахъ единъ день, може би той ще обича да заплати тази полица на която врѣмето е истекло отдавна. Той ся зачюди — видѣ ся растрѣвоженъ и разгнѣвенъ — каза че той я платилъ, и ся противи за доста врѣме; нѣ полицата бѣше прѣдъ него. Нѣмаше доказателство че тя е била платена нѣкога, и най послѣ извади кесията си, и съ нѣкои строги изрѣчения, той я заплати заедно съ лихвата.“

„И сега,“ каза проповѣдникътъ, какво ще правишь за това?“

„Азъ мисля,“ казахъ, „че паритѣ трѣбва да ся повърнатъ.“

„И тѣй на другий день азъ отидохъ при Дяконътъ, и му казахъ че, слѣдъ много размисление, азъ ся убѣдихъ че той бѣше правъ и азъ кривъ за първото исплащание на полицата, и му повърнахъ паритѣ — сто и тринадесѣтъ доллари — за негово голѣмо очюдвание.“

„Азъ ся надѣяхъ че тогава всичко бѣше добръ съ мене,“ продължи Капитанъ Баллъ. „Азъ ся стараяхъ да задоволя съвѣстѣта си че е така. Нѣ азъ ся страхувахъ да отида пакъ при проповѣдникътъ; той има такъвъ единъ начинъ да раздвижва съвѣстѣта и да намира калъ на дѣното когато ний ся ласкаемъ че защото не ся вижда, тамъ нѣма нечистота. И азъ знаяхъ, че до когато азъ ся страхувахъ да ся видя съ проповѣдника, трѣбваше да има нѣщо криво; ѳе като размислявахъ и испитвахъ сърдцето си, азъ намѣрихъ че азъ бѣхъ секвестиралъ кжщата на единъ бѣденъ земледѣлецъ, когато той напълно вѣрваше че азъ ще му дамъ довольно врѣме да ся исплати. По този начинъ азъ придобихъ имущество за двѣ хиляди доллари, за които Йсакъ Доррѣ никога дѣйствиетелно не получи повече отъ половината на това количество. Нѣ дѣлото ся извърши по законенъ начинъ, и тѣй азъ ся постаряхъ да ся извиня. Нѣ моята събудена съвѣсть продължаваше да казва, ти си зелъ земята на единъ бѣденъ человекъ, безъ да му си далъ равното ѳе въ замѣна; Божий законъ тя осжжда, макаръ че законътъ челоѳечески да потвърждава кривото. Ти нѣма да имашъ миръ на душата си; твоео сърдце ще гори, докогато, съ правда, ти обѣрнешъ твоята несправедливостъ къмъ него, и къмъ всички които си неоправдалъ.“

„Срѣщу присѣдата на моята съвѣсть, азъ ся бунтувахъ дълго врѣме. Бѣше мѣчно за мене да събера хилядо доллари съ лихвата дължима отъ деньтъ на секвестрътъ. Да бѣдъ принуденъ да извадя толкова пари отъ печалбитѣ, и да ги дамъ на единъ человекъ който нѣмаше законни притѣзания върху мене, бѣше сжщо като да ся лишя отъ една частъ отъ животътъ си. Азъ пѣшкахъ и скърбѣхъ върху това въ тайно, и ся опитвахъ да моля; нѣ този секвестръ дойде право мѣжду моята молитва и Бога, и небето ся из-

гледдаше тъмно и намръщено прѣзънего. Най-послѣ, азъ неможихъ да ся противя по дълго на въззивътъ на съвѣстѣта, и азъ отидохъ при проповѣдникътъ. Азъ му казахъ смущението си, и го попитахъ що да правя.

„Има единъ простъ опитъ,“ каза той. „Любишъ ли ближний си както себе си? Ако го любишъ, ти ще бѣдешъ справедливъ къмъ него, ако даже ся лишишъ отъ послѣдний долларъ който имашъ въ този свѣтъ.“

„Това бѣше една ужасна присѣда. Азъ си излѣзохъ съ залитание, като че бѣхъ приелъ единъ ударъ. Азъ колиничихъ прѣдъ Бога и се обѣцахъ заради него, за неговото прощение и любовъ, че азъ не само ще ся расправя справедливо съ бѣдний чловѣкъ когото бѣхъ онеправдалъ, нъ ще ся откажа, ако е нужно, отъ всичко каквото имамъ въ този свѣтъ, само да намѣря миръ въ него. Едно странно облегчително влияние дойде върху душата ми, и единъ гласъ ми ся виждаше да казва:

„Макаръ че изгубишъ все що имашъ, Богъ и Христосъ и блаженството на едно чисто и мирно сърдце, ще ти останътъ — най-добрий и едникий истиненъ изворъ на блаженство и животъ.“ И прѣзъ тишината на нощъта, слѣдъ като прѣмина борбата, това утѣшение ми ся виждаше толкова велико и скъпоцѣнно, щото азъ ся осѣцахъ готовъ, ако само то остане съ мене, да въсприема сиромашия, и да ходя изъ свѣтътъ сиромашъ и прѣзреть, като ся силно придържамъ за безцѣнното блаженство за мое то сърдце. На другий день ми бѣше тѣй лѣко, като че имашъ крилѣ. Нищо не можѣ да ме спрѣ да отида при Исаакъ Дорръ съ двѣста доллара въ рѣка и съ единъ задлъжителенъ записъ за останалата частъ на дългътъ ми.

„Добрѣ,“ каза разказвачътъ, съ просълзени очи, „азъ само искамъ да можѣше всякой отъ насъ да види Дорровата фамилия когато азъ ги посѣтихъ и имъ открихъ цѣлѣта на отиванието ми у тѣхъ. Бѣдний Исаакъ бѣше ся обезсърчилъ и бѣше почти рѣшилъ да остави жена си и дѣцата си и да застане за Калифорния. Дѣцата му плачяха и жена му ся намираще въ крайно отчаяние и мъки. Тя ме прие много по-добрѣ отъ колкото азъ очаквахъ; азъ бѣхъ дѣйствиуваъ спорѣдъ законътъ, каза тя, и Исаакъ, бѣзгри-

женъ и непромислителенъ, бѣше много виновенъ.

„Да,“ каза Исаакъ, съ твърдостъта на единъ отчаенъ чловѣкъ, „азъ съмъ съсипанъ вслѣдствие на това, и вий виждате тази жена и тѣзи дѣца —“

„Бѣдний чловѣкъ спрѣ, като гледдаше къмъ тѣхъ и плака като дѣте.

„Исаакъ,“ казахъ азъ щомъ бѣхъ въ състояние да говоря, „азъ съмъ дошелъ да ти покажа че единъ чловѣкъ може да бѣде честенъ даже когато законътъ го не принуждава да бѣде такъвъ. Азъ искамъ да върсия правото защото Богъ заповѣда, и азъ съмъ дошълъ да ти кажа че не е нужно за тебе да оставишъ жена и дѣца, освѣнъ ако така прѣдпочетешъ.

„Да прѣдпочетѣ да — идѣ въ една чужда земя, и да ги оставя тука да страдатъ,“ извика той, като взе дѣцата въ рацѣтъ си, и хълцаше като че сърдцето му ще ся строши.

„Тогазъ азъ му прѣброихъ паритѣ които бѣхъ донесълъ, изяснихъ му какво имашъ намѣрение да правя и му дадохъ записътъ; и такъво изненаждане и блаженство азъ никога не видѣхъ. Тѣ биха ми цѣлували нозѣтъ, ако нмъ бихъ позволилъ. Виждаше ми ся че небесата бѣха отворени тогава тамъ — въ моето сърдце тѣ бѣха отворени, — съ такъво изобилне на видѣлиа и радость, каквито азъ никога не бѣхъ усѣтилъ, или помислилъ за възможни, прѣди онова врѣме.

„Приатели мои,“ притури капитанинътъ, неговий гласъ едижжѣ коравъ сега почти толкова мекъ колкото на една жена, азъ ся усѣщамъ принуденъ да направя тази исповѣдь. Благодаря ви за вашето внимание. Проповѣдникътъ ми каза че чловѣкъ може да бѣде членъ на една църква и пакъ да не е Християнинъ. Азъ съмъ рѣшенъ да бѣджъ първо Християнинъ, и ако не сполучя, —

Той не можѣ да продлѣжи по нататѣкъ, нъ сѣдна съ едно усѣщание по ефективно отъ всякакви думи.

Пр.

Не оставайте никому длѣжници въ нищо, освѣнъ да имате любовъ единъ къмъ другиги; защото който люби другиги изпълнява законътъ.

Рим. 13:8.

БИБЛИЯТА ВЪ АНГЛИЯ.

Англия наистина може да се нарече царство на Библията: нийдѣ още книгитѣ на священното писанне намѣтъ толкова голѣмо значение въ религиозния и общественъ животъ. Впечатлѣніето на англиканскитѣ миссионери се заключава исклучително въ распространението на Библията както въ цивилизованитѣ страни, така и между народитѣ, които стоятъ на най-високо стъпало на развитието. Тая голѣма и просвѣтителна задача за колкото се може по-голѣмото распространение на священнитѣ книги на Ветхия и Новия завѣтъ по цѣль свѣтъ е приело отъ горѣ си прочутото Британско библейско общество, което владѣе едно величественно здание въ Лондонъ, въ улица «Краллица Виктория», което се намира на далече отъ помѣщеніето на не по-малко прочутия лондонскій вѣстникъ *Таймсъ*.

Библиотека въ сградата на улица «Краллица Виктория» е рѣшително най-богатото въ свѣта събрание на библии, и, безъ да сгрѣшамъ, можемъ каза, че тука сж събрани екземпляритѣ тагорчи на всички нѣкога печатни издания на книгитѣ на Светото писанне и на всички езици въ свѣта. Подъ витрини, въ голѣми до самия таванъ шкафовѣ, тука сж събрани въ хронологически редъ всевъзможни издания на библии, като се подкачи отъ най-старитѣ времена. На единъ редъ сж много добри запазенитѣ библии отъ XVI вѣкъ тука се виждатъ екземпляри; отъ които цѣли страници сж покрити съ червени клейма отъ римската духовна цензура, тука има и библии, които сж принадлежали на кралѣ, кралици и други царствени лица съ собственоръчнитѣ пмъ подписи и др. т. редки издания. Между послѣднитѣ видно мѣсто държи така нарѣчената «Bible pernicieuse», въ която, благодарение на печатарска грѣшка, непусната била отрицателната частинка *ne* поради което може да се прочете слѣдующій извратенъ текстъ на заповѣдта «Thou shalt commit adultery» (Прелюби сотвори»). Печатаря, който допусналъ тая грѣшка, принуденъ билъ да заплати огромна парична глоба. Женевското издание отъ 1557 година е забѣлжително съ това, че въ него за пръвъ пжтъ текста отъ Светото Писанне подкачилъ да се печата на стихове. Най сѣгѣ, три библии отъ XVI вѣкъ на английски езикъ: библията на Тиндала отъ 1525 г., на Ковердала отъ 1535 г. и библията на Матю отъ 1537 година и всичкитѣ три сж крайно редки поради участието, която постигнала преводачитѣ пмъ. Както е извѣстно, първата библия превелъ на английскій езикъ Вилфредъ въ 1382 година и избѣгналъ отъ мъченията приживѣ, макаръ че подиръ смъртѣта му останалитѣ му били ископани отъ римокатолицитѣ и изгорени. Колкото за Тиндала, той билъ удавенъ и изгоренъ близо до Брюкселъ, а Матю (или по-вѣрно, Роджерсъ) билъ изгоренъ въ Слитфилдъ. Като не е възможно да се преброятъ всички забѣлжителности на тая единствена по рода си библия, достатъчно е да се каже, че въ библиотеката на библийското общество се намиратъ тагорчи всички повече или по-малко извѣстни издания отъ библията, като се подкачи отъ 1611 година дори до послѣдната поправена редакция въ 1884 година.

Понастоящемъ Британското библийско общество испуща въ свѣтъ всѣки день осемъ хиляди библии на всевъзможни езици и за всички народи на земното кълбо.

Най старий ръкописенъ екземпляръ отъ книгитѣ на Светото Писанне се отнася къмъ IV вѣкъ Той е така нарѣченъ Codex Alexandrinus, или александрийска библия, — сжпоцѣненъ ръкописъ, който се пази въ една отъ залитѣ на Британския музей и който билъ писанъ прѣди 1500 години горѣ-долу. Александрийската библия е една отъ четиритѣ голѣми ръкописи, по които е възстановенъ старий библийскій текстъ

на Светото Писанне, и състои отъ 773 крайно тънки тъменъ-цвѣтъ листа, приготвени отъ козя кожа, 37 сантиметра дълги и 27 широки. Текста е написанъ на двѣтъ страни на листа въ два стълба съ гръцки букви, избѣлѣли донѣдѣ, но още четливи. Въ Британския музей тия листове сж подвързани въ четри тома и се намиратъ подъ стѣло; а за научни издирвания има отъ този ръкописъ фотографически снимки, за да не се разваля тоя сжпоцѣненъ оригиналъ. Тоя ръкописъ — най-добрия отъ всички запазени стари екземпляри — билъ, както казва преданието, на една знатна християнка Текла, която живѣла въ V вѣкъ въ Александрия. Отъ тоя градъ казаный екземпляръ въ XVII вѣкъ билъ пренесенъ въ Цариградъ отъ патриархъ Кирилъ Ласкарисъ, който въ 1624 година го предалъ на английския посланикъ въ Цариградъ, да го подари на кралъ Яковъ I. Георгъ II подарилъ ръкописа на британската библиотека. За жалость, тоя сжпоцѣненъ екземпляръ е не съвсѣмъ пълненъ: така, нѣма два листа отъ Евангелието на Св. Иоаннъ, три листа отъ второто послание къмъ Коринтянитѣ и по-голѣмата частъ отъ Евангелието отъ Маттея дори до XXV глава.

Къмъ другитѣ три ръкописи, по които е възстановенъ старий библийскій текстъ, се отнасятъ: Ватиканската библия (Codex Vaticanus), Синайската и пр. библия и Ефремовската библия. И тия ръкописи до единъ страдатъ отъ непълнота.

Най-сжпоцѣнена отъ тѣхъ е първата, която се е запазила въ Ватиканъ отъ 1540 година. Наполеонъ я пренеслъ отъ Италия въ Парижъ, но въ 1815 година, Франция пзново я върнала на Римъ. Първономъ тоя ръкописъ съдържалъ въ себе си цѣлия текстъ на гръцката библия, но отпослѣ цѣлото начало до 106 стихъ на книгата «Бытие» се изгубило, а по-сетнѣ се изгубили и псалмитѣ (отъ 106 до 138), всички апостолски послания и Откровението. Синайската библия била намѣрена отъ Тисендорфа, въ 1859 година, въ манастиръ на Св. Катерина, въ Синай, дѣто дълго време стояла въ неизвѣстность и силно пострадала отъ времето.

Ефремовската библия е била пренесена отъ Италия въ Парижъ отъ Екатерина Медичи. Тоя ръкописъ съдържалъ собствено творението на Св. Ефремъ Сиринъ, който живѣлъ въ XII вѣкъ; но отпослѣ подъ тоя текстъ се открили дори отъ друга, по-стара писменность, която изгзла отъжелекъ отъ една библия отъ V вѣкъ. Когато подъ първитѣ букви се намѣрилъ старъ ръкописъ, извади ли се 64 листа съ текстъ отъ Ветхия Завѣтъ и 145 листа отъ Новия Завѣтъ.

Въ Оксфордъ библии се печататъ вече прѣзъ повече отъ 300 години. Първата книга отъ Оксфордъ печатница изгзла кадѣ 1478 година, а първата библия била напечатана въ 1599 година. Въ това единичко по рода си учреждение се печататъ библии на всички езици и нарѣчия на свѣта. Тука могатъ се видѣ библии на персийскі, арабскі, турскі, еврейскі, савскритскі, китайскі, тибетскі и др. неточни езици, които прѣдставляватъ, така да се каже, текуща, постоянна работа; послѣ идатъ езицитѣ: яванскі, бирманскі, анахитскі, опалийскі, негърскі, езицитѣ на Полинезийскитѣ острови — съ една дума езицитѣ и нарѣчията на всевъзможни народности и племена на Азия, Африка, Америка, и Австралия. Въ отдѣленіето на буквитѣ има писмени знакове, които изборажаватъ и предаватъ звукуветъ на езицитѣ на всички тагорчи дивни племена на свѣта, които прѣдставляватъ събрание отъ най-първобитнитѣ пероглифи, които едва ли могатъ се срѣщна другагѣ нѣкадѣ.

Въ това велико и цивилизаторско дѣло не се отказва ни на единъ езикъ или нарѣчие колкото малкъ и скромненъ да е той. Въ единъ отъ отдалечнитѣ ягли на обширната зала за букви гледашъ нѣкой скромненъ труженникъ работи надъ нѣкой малка брошурка на едно отъ сирійскитѣ нарѣчия. Из-

лазя, че тая работа, подкачена въ 1863 година, продължава се вече 33 години, при които сж се смѣнили 31 работника на наборната касса, която съдържа нѣколко хиляди отдѣлни букви и знакове. Всѣка буква, всѣки знакъ тука се съставляватъ отъ 6, 8 и 10 металически пластинки. И тая наистина египетска работа се продължава непрѣсекнато прѣзъ много години съ една и сѣща любовь и преданность къмъ работата, което нѣщо е поставило оксфордскитъ издания на необикновена височина въ отношение на такорѣчи свършенното отсъствие на печатарски грѣшки.

Въ Оксфордъ библията се печата на 320 различни езици и нарѣчия, при което въ печатниците има и словопливници, за съставяне особенъ видъ букви, които се употрѣбаватъ за библията. Тия букви сж съвсѣмъ особенъ типъ, съ който не могатъ се печати други нѣкакви книги. Свинца, който се употрѣблява за лѣенне букви, е сжщо така особенъ видъ; него взиматъ обикновено отъ чайнитъ касци, поради неговата чистота, а сжщо и ефтиния, защото за него не се взима мито. И мастилото което се употрѣблява нарочно въ фабрицитъ на оксфордскитъ печатници е особно, по причина на особната книга, употрѣбаватъ за печатанне библията. И песторията на тая книга е любопитна. Тя е така нарѣчената пидѣска книга, която сега се приготвяла по единъ особенъ гаенъ начинъ въ волверкотскитъ фабрики, които принадлежатъ на оксфордскитъ печатници. Въ 1842 година единъ отъ членовѣтъ на оксфордския университетъ донесълъ отъ Индия значително количество извъредно тънка, но необикновено жилава книга. На тая книга били напечатани нѣколко библии и поднесени на кралицата. Съ тая книга дебелината на библията се намалявала на половина. Тогава се подкачили опитванята да се приготвяла таѣва книга въ Оксфордъ, но дълго време всички опитванята отивали на пуско; при все това опититъ се продължавали цѣли 30 години; най-сетнѣ, администрацията на Оксфордскитъ печатници се отнесла къмъ Гладстона и той, съ тая цѣль, испратилъ въ Япония специалисти, които да изучатъ тамошния начинъ на приготвяне книги, и подиръ дълга върволница отъ несполуки, въ 1874 година, най-сетнѣ била намѣрена тайната на тая чудесна книга, съ която въ сегашно време се славятъ оксфордскитъ библии.

За да се сжди за внимателността, съ която се върши коректурата на оксфордскитъ библии, достатъчно е да се придаде тоя фактъ. При всѣко издание администрацията опредѣлява премии отъ 1 гиней (26 франка) за всѣка намѣрена погрѣшка, и пзлазя че прѣзъ цѣлата година тия разносики никога не надмиваватъ 150 франка. Расправятъ, че еднаждъ, когато се пуснало на свѣтъ едно издание въ 50,000 екземпляра, забѣлжзано било, че двѣ букви, по несъгледване, паднали въ началото на една глава; тосчасъ всички 50,000 екземпляра били върнати въ печатницата и грѣшката се поправила незабавно съ рѣжа.

Отъ мартъ 1895 г. до мартъ 1896 г. оксфордскитъ печатници пуснали на бѣлъ свѣтъ и продали 9,906,907 тома библии, молитвеници и др. т. книги. Колкото се отнася до самото библейско общество, то общото число на пуснатитъ отъ него за продавъ издания е още по-значително, защото нему, освѣнъ оксфордскитъ печатници, работятъ още и кембриджскитъ печатници и кралевскитъ печатарп Споттисвудъ и Ерѣ. Ето ежегодната срѣдня цифра на изданията на тоя вѣвъ.

Въ 1808 г. отпечатани екземпляри 81,157; въ 1828 г. — 130,895; въ 1848 — 124,067; въ 1863 — 2,400,776; въ 1896 — 3,970,439. И тѣй въ течение на 88 години 130,842, 530 тома библии сж издадени и распродадени по цѣль свѣтъ отъ лондонското библейско общество. (Изъ «Новини»)

НАВОДНЕНИЯТА И ЗАГУБИТЪ ОТЪ ТѢХЪ.

Отъ всѣждѣ изъ България се чува единъ всеобщъ гласъ, че рѣдко има околия или окржгъ не посѣтени отъ поразителни наводнения. Мостове, воденици завлѣчени, станжъ нѣщо обикновено. Слушами цѣли махли, цѣли села отъ стотини къщи залѣни или завлѣчени. Мнозина справедливо се боятъ отъ гладъ; защото хранитъ на много мѣста сж или завлѣчени или поврѣдени. Загубитъ за цѣла България могатъ само съ милиони левове да се изчисляватъ. Отъ всѣждѣ слушаеме, че това отъ много години не е паша-ла България. И наистина тѣй е. Загубитъ държавни и частни трѣбва да сж близо 10, 000,000 лева; но ако не се поправи врѣмето, много лесно ще достигнатъ до 50,000,000 и 100,000,000 лева.

Но има единъ постояненъ порой, който ежегодно завлича отъ България не по-малко жертви. Поройтъ на пиянството е това. Кой се е сирѣлъ и да помисли какви жертви дава България на тази грозна стихия? Чудно е човѣческото естество! То много лесно привикнува, даже и на най-големитъ страхотии и угрози.

Бакхусъ има въ България близо 21,000 капища съ не по-малко отъ 30,000 жреци въ тѣхъ. Тѣ за да смѣстуватъ ежегодно поглъщатъ повече отъ 50,000,000 лева отъ потѣтъ на този изнуренъ нашъ народъ.

Но тѣ не се задоволяватъ само съ парични жертви. Воденици, фабрики, дюкани, къщи, послѣдната покжщнина и обѣкло на много бѣдни ежедневно, като отъ порой се завличатъ и поглъщатъ. Но и това сж само материални жертви.

Има и човѣчески жертви. Този богъ е и отъ Молоха по-зълъ; колко бащи, синове, офицери, търговци, много пжти и священници ненаситно поглъща чрѣзъ прѣждеврѣменна смъртъ. Земѣте статистиката на дѣлата разглеждани въ кой да е сждъ и вий ще намѣрите, прямо или косвенно, причината е поройятъ на пиянството.

Ако земемъ въ съображение и моралнитъ загуби, ний пакъ едва ли бихме допълнили грозната истина, която прояжда жизненнитъ сили на народътъ ни. Ако не бѣше пиянството, щѣше ли Православно-Християнска България да издава официални документи за право на откривание публични домове, шантани, въ които единственната жертва сж

нейните дъщери и синове? Развратниятъ языкъ, който позори по най-безобразенъ начинъ языкътъ съ когото трѣбва да благославяме е причиненъ само отъ пиянството.

Имаме патриоти въ България, имаме челолюбци, о пожалѣте туй нещастно общество избавѣте го отъ този пъкленъ потопъ, освободѣте хилядитъ му невидни дъщери отъ сиромашия, болѣсть, позоръ. Па ако вие не грижа отъ тѣзи му жертви, избавѣте го да не прахосва на праздно милионитъ си за смъртъ, срамъ и позоръ чрѣзъ пиянството.

Правителството ни се кани вече да поправи пѣтицата на рѣкитъ ни, но кой се замислюва да поправи злото което ежегодно причинява по-голѣми загуби отъ тазъ годишнитъ потоци? За сега почти никой. Поройтъ влѣче, но обществото дълбоко спи — буритъ не можтъ да го пробудятъ.

К. Г. П.

ЕДИНЪ ДОБРЪ ЗНАКЪ.

Трѣбва да си признаемъ че като народъ, ний сме доста себелюбиви и кораво сърдцати. Дѣятелното съчувствие въ насъ не ся събужда твърдѣ лесно. Само когато допрѣ ножътъ до кокѣла — до собственый папъ кокалъ — тогазъ почнуваме да се разтърдваме.

Отъ нѣколко мѣсяци насамъ ужасенъ гладъ върлува въ Индия и жертвитъ му падатъ съ хилядитъ. Това нещастие покрѣти цѣлъ. Християнски свѣтъ и помощи — пари и храна — изобилно тѣчяха отъ всичкитъ краища на свѣта къмъ Индия. Тѣзи помощи не бѣха само отъ богатши; напротивъ, най-голѣмата частъ бѣше отъ сиромаси — работници, слуги, вдовици, дѣца — кой съ 25 ст., кой съ левъ и така натѣтъкъ. Нъ прѣзъ всичкото това врѣме, какво сторихме ний Българитъ за тѣзи страдалци? До колкото знаемъ ний (искрено желяемъ да сме погрѣшени въ това), никаква помощъ не се прати отъ България, и вѣстниците твърдѣ малко писаха за гладътъ. Може да кажатъ нѣкои че ний не сме доволно богати да пращаме помощи чакъ въ Индия. Не е истинно това. Въ Индия и малката помощъ може да извърши много. Тамъ може единъ челоубъкъ да се помине съ *петъ стотинки на день*, и съ единъ левъ да продължи животътъ си *цѣли двадесетъ дни*.

Кой въ България е толкова сиромасъ щото да не може да даде петъ стотинки и

да продължи животътъ на едно дѣтенце, на една майка или на единъ баща, за единъ день? А като знаемъ колко челоубци има мѣжду насъ които прѣскатъ всякой день по нѣколко левчета, било за тютюнъ, било за пиетие, било за разни други непотрѣбности, ний виждаме много добрѣ че ако тѣзи челоубци искаха, тѣ можяха, поне за нѣкой день да лишатъ себе си отъ тѣзи врѣдителни и излишни удоволствия, и да продължатъ животътъ на нѣкои умирающи отъ гладъ Индийци съ нѣколко седмици. Защо го не сториха? Не знаеха ли за това? или пъкъ не щѣха? Възможно е и едното и другото да е вѣрно. Намъ ся струва че църквата и журналистиката сѣ виновни за това. Тѣ трѣбваше съ врѣме да издигнатъ моцнитъ си гласове и да поискатъ помощта на всички челолюбци за страдалцитъ. Поне въ нѣкои сърдца, гласътъ имъ щѣше да намѣри отзивъ.

Чрѣзъ послѣднитъ наводнения, Богъ иска, види ся, да разработи въ насъ чювството на съчувствие и благодѣяние. Има едно изрѣчение че благодѣянието почнувало, у дома. Това е вѣрно. Който не е благодѣтеленъ у дома, той никога нѣма да бѣде такъвъ вънъ отъ него. Проливнитъ дѣждове и голѣмитъ наводнения които направиха такъви ужасни упостошения и застрашаватъ да ни донесътъ гладътъ съ всичкитъ му грозни послѣдствия сѣ най-сгодний случай за насъ да покажемъ че ний можемъ да сме благодѣтелни поне у дома, а това ще ни приготви да сме такъви и спрѣмо външнитъ когато ся появи нужда. Душата на челоубка се въскищава когато чете изъ вѣстниците за въззиви на разнитъ комисии съставени да събирѣтъ помощи за пострадалитъ. Това е единъ добръ знакъ, едно радостно явление мѣжду народа ни. Нека поне сега за минута да оставимъ на страна партизанскитъ си страсти, и всякой спорѣдъ силата си да принесе лептата си на олтарѣтъ на бгагодѣянието. Христосъ каза „на когото ся е дало много, много ще ся изисква отъ него“. Никой да не отрѣче помощта си защото не можалъ да даде много. Да помни всякой че „капка по капка става езеро.“

Ний сме увѣрени че членовѣтъ на разнитъ комисии сѣ не само дѣятелни, нъ и хора съ доказана честность, и че тѣ щѣ изпълнятъ работа дадена въ рѣцѣтъ имъ както подобава на челоубци вѣрни, честни и пат-

риоти. Ний се надѣемъ че нито върху единъ отъ не ще могатъ да ся хвърлятъ обвинения каквито ся хвърляха върху нѣкои Арменци които въпрѣки фактътъ че раздаваха чужди пари на своитѣ нещастни братия отъ Цари-Градъ, глѣдаха да напълнятъ своитѣ частни кесии. Ний ся надѣваме че слѣдъ като свършатъ работата си по раздаване помощи, тѣ ще чюятъ всеобщото подобрѣние на народа, „Добрѣ рабе добрий и вѣрний“

Д-РЪ Г. С. ДЕЙВИСЪ.

Прѣзъ миналитѣ шестъ години, Д-ръ Георги С. Дейвисъ е билъ надзирателъ на тази Миссия. Още миналии мѣсець Декемврий, той подаде оставка и която бѣ прие-

Д-ръ Г. С. Дейвисъ.

та. На 1-й Юлий. Д-ръ Дейвисъ си отпътува за Америка по Дунава. Мнозина приятели бѣха излѣзли да го испратятъ. Верѣдъ просълзени очи, живи махания съ кърпи и капели, вапорътъ се бързо плъзгаше по мътнитѣ води на „Тихъ Бѣлъ Дунавъ“ и въ едно много кратко врѣме изчезна отъ зрѣние. Добрѣ му пжтъ, и благополучно пристигание въ неговото хубаво отечество!

„Най главното е мѣдрость.

„По добро е стѣжанието на мѣдрость, нежели на влатото.“

РАЗНИ.

Два перинчени топа били откраднати на послѣдъкъ отъ West Point гдѣто се намира Американското военно училище. Узнало ся сега че тѣ били испратени за Германия. Да не би Кайзеръ Вилхелмъ да ги подари на Султана за да бие Бѣлканскитѣ Държавици?

Най-старитѣ банкноти сѣ „хвърчащитѣ пари,“ или „улѣснителни пари,“ първо издадени въ Китай 2697 год. пр. Христа. Испърво тѣ били употрѣблявани само отъ ковчежничествата, но практичността имъ ги турила въ общо употрѣление. Тѣ били печатани съ синьо мастило върху книга направѣна отъ черничено дърво. Една издадена въ 1399 г. пр. Хр. ся още варди неповрѣдена въ Азиатский Музей въ С. Петербургъ.

Д. „Сега, право ми кажи, що мислятъ за мене хората?“

Р. „Та да ми станешъ неприятелъ за животъ?“

„Описание на гайдата: Едно четири годишно дѣте тича въ кѣщи и вика, „О, мамо, единъ чловѣкъ носи едно умрѣло прасенце което пѣе; ела скоро да го видишь!“

„Едно не послушно дѣте ся отървало отъ наказание като се скрило подъ лѣглото гдѣто майка му не могла да стигне. Въ това врѣме баща му дошелъ и като му ся расправило всичко, той полазилъ подъ лѣглото да търси момчето. Като го видѣло, момчето извикало: „Що, бе тате, тя и тебе ли гони?“

Болний — „Докторе, не можъ да спжъ пощѣ. Върта ся и прѣтъркалямъ ся до заранъ.“ Доктора. „Хмъ, това е злѣ. Чакай да ти видя языкътъ. (Слѣдъ малко). Физически ти си съвсѣмъ добрѣ. Може би ти ся смущавашъ за визититѣ които ми дължишь за миналитѣ двѣ години.“

Единъ Ирландски попъ ся много старалъ да убѣди одного отъ паството си да остави пиянството, но всичко било напраздно. „Азъ ти казвамъ, Михаиле,“ казалъ попътъ, „ракията е най голѣмий ти врагъ, и ти трѣбва да ся държишь колкото можешъ по далечъ отъ нея“ „Мойтъ врагъ, така ли Отче?“ Отговорилъ Михаилъ; „ами не ли ваше благоговѣйство, ти самъ ни казваше миналата Недѣля въ църква че ний трѣбва да обичаме нашитѣ врагове!“ „Да азъ казахъ,“ отговорилъ попътъ, „нѣ казахъ ли ви нѣкога че вий трѣбва да ги поглѣщате?“

Около Свѣта

Китай. Г-нъ Хайнхръ пише отъ Пекингъ: „Голѣмитѣ неочаквани дѣждове ми възприпятствуваха да пътувамъ изъ страната миналий мѣсець. Но нѣма съмнѣние че това бѣше по Божие провидение. Защото прѣзъ това врѣме ний държѣхми извънрѣдни събрания и мнозина ся обврѣнаха къмъ Христа.

Вижда ми ся че нашитѣ молитви за едно съживление между язычниците сега може много лѣсно да се отговорятъ. Ний сме имали сърдцесъбудителни сцени въ нашия молитвенъ домъ. Не само столоветѣ, нъ и всичкото праздно мѣсто ся пълни и хората ся трупатъ около самия амвонъ до мене. Много пѣти отъ двадесетъ до петдесетъ оставатъ слѣдъ служба за молитва. Тѣ колѣничатъ и съ почитание слушатъ когато азъ ся моля. По нѣкога нѣкои отъ тѣхъ изговарятъ кратки молитви. Азъ съмъ често слушалъ молитви като слѣдующитѣ: О Господи, помогни ми да оставя пиянството; дай ми едно чисто сърдце!

„Ний приемаме подъ испитъ трима всѣкоя Недѣля. На Великъ-День седемнадесетъ се съединиха съ Църквата, отъ които една цѣла фамилия, мъжъ, жена и двама синове. Около 500 присѣтствуваха на богослужение, и 955 на Недѣлно Училище слѣдъ пладнѣ.“

Почти отъ всѣка станция въ тази велика империя идатъ радостни извѣстия. Въ Фукиенъ около 20,000 поискали да се кръстятъ. Въ провинцията Хупе стотини сж ся присѣединили къмъ църквата. Забѣлжителенъ успѣхъ има на всѣкъдѣ. Китайцитѣ не обичатъ измѣненіята, но тѣй като свѣтътъ се движи и Китай трѣбва да се движи.

Сингапоре. Епископъ Фоулжръ казва: „Азъ се много интересувахъ въ Сингапоре когато го посѣтихъ. Въ него се говори на двѣстѣ язици. Свящ. Писание се разнася въ четиридесетъ и два язици. Азъ пратихъ тамъ единъ младежъ отъ Германия, който разбира двадесетъ язици. Той отиде въ Дания прѣди това, и въ петъ дни научи языкътъ за да се разговаря и проповѣдва по него, и отъ тогава той продължава работата. Азъ казвамъ нѣща които могъ да докажъ.“

Канада. Единъ Американскъ проповѣдникъ който държалъ съживителни събрания въ тази страна, обврѣналъ много грѣшници къмъ Христа. Забѣлжително и интересно е осо-

бенно обръщанието на една цѣла фамилия. „Единъ отъ най-първитѣ и влиятелнитѣ търговци въ цѣлата Канада, единъ милионеръ, се исправилъ въ едно отъ събранията и прѣдъ 2,500 души исповѣдалъ своята вѣра въ Иисуса като неговъ Спасителъ. Двата му синове, отлични младежи, които били въ събраннето, изведижжъ послѣдвали бащиний си примѣръ. Слѣдъ събранието, тѣ си отишли у дома и извѣстили на Християнската жена и майка какво сторили. Тя се крайно възблагодарила, защото за много години тя ся молила за сжщото това нѣщо. Единъ домашенъ олтаръ билъ изведижжъ въздигнатъ и главата на домътъ прочелъ нѣщо отъ старата Библия и се молилъ. Двама отъ по-младитѣ синове били на едно друго събрание, само за младежи, и тамъ публично исповѣдвали Христа. Изведижжъ слѣдъ събранието, тѣ отишли у дома си и извѣстили на майка си радостната вѣсть. Нейната радост се още увеличила. Но тя казала: „ако и по старий ви братъ бѣше тамъ и бѣше направилъ сжщото, моята чаша ще бѣде прѣпълнена.“ Точно тогава по-старий братъ влѣзълъ въ стаята, и като цѣлуналъ майка си, казалъ: „азъ бѣхъ на събрание и приехъ Христа за мой Спасителъ, и азъ съмъ спасенъ.“ Тѣ испѣли едно словословіе заедно на Господа. Около 1,400 публично исповѣдали Христа за тѣхенъ Спасителъ, половината отъ които били мъжие. И отъ тогава стотини ся съседенили съ църквитѣ въ въ градъ Отава.“

Евангелието Христово е една сила за спасение на всички грѣшници — на най-дивий Африканецъ и най-образованый Канадскъ милионеръ. И единий и другий има необходима нужда отъ него.

Япония. Японцитѣ сж единъ бързъ и напѣдничевъ народъ. Тѣ не сж противни на нововъведенията както сж напѣмѣръ, Китайцитѣ, и съ най-голѣмо внимание слушатъ проповѣдванието на Евангелието. Единъ мисионеринъ който пътувалъ по разни градове да проповѣдва, казва че въ едно мѣсто църквата, която събирала 250 души, се указала съвсѣмъ малка за слушателитѣ, и единъ театръ билъ наетъ, въ който се събирали около 1000 души да слушатъ Словото Божие. Въ Омута, така сжщо трѣбвало да се наеме театрътъ въ който се събрали 1,200 души. Въ Кумамото зданието на единъ клубъ било наето. На

слѣдующата Недѣля въ църквата се събра-
ли 800 слушатели. Въ Минамата, единъ градъ
съ 3000 население, 1000 присѣтствуваха
всѣкоя вечеръ на богослужение догдѣто билъ
тамъ мисионеринъ.

Тѣзи язичници Японци могатъ да ни да-
дѣтъ добръ примѣръ за усърдие въ слуша-
ние на Словото Божие. Какъвъ срамъ за
насъ — хилядо годишни Христиани — кои-
то прѣдпочитаме да сме въ Недѣля гдѣто и
да е другъдѣ освѣтъ въ църква! Ако не се
завземемъ да съживимъ религията си и да я
направимъ частъ отъ катадневниъ си жи-
вотъ, дневнитѣ язически народи ще ни за-
минѣтъ и въ насъ ще се изпълни Христо-
вото изрѣчение „Първитѣ ще бѣдѣтъ по-
слѣдни.“

НОВА ЕКСПЕДИЦИЯ ЗА СЕВЕРНИЙ ПОЛЮСЪ.

Ужаснитѣ страдания на бившитѣ изслѣдо-
ватели не сѣ никакъ обезсърдили научни-
тѣ мѣже за изнамиранieto на северний по-
люсъ. Напротивъ, прѣмине ли нѣкой най-
далечната точка до която се отишли него-
витѣ прѣдшественници, появява се другъ
съ нови планове и рѣшения да отиде още
по далечъ. Лютенантъ Пире, който има до-
волна опитностъ по севернитѣ страни, прѣд-
полага да изживи идущитѣ петъ години за
изнамиране полюсѣтъ. Той ще тръгне на 8
Юлий и ще изживи цѣла година въ прого-
товление. Слѣдъ като основе нѣколко ста-
ции въ които ще има депозитъ отъ храна
и разни потрѣбности, той ще се выпустие къмъ
северний полюсъ. Съ него ще има нѣколко
научни мѣже

ТРИ ПРИЧИНИ.

Азъ срѣцнахъ еднажъ единъ смисленъ
учень чловѣкъ който ми каза че съ години
той бѣше челъ всякоя книга която нападаше
религията на Исуса Христа, и каза че той
щѣше да стане безвѣрникъ, ако да не бѣше
за слѣдующитѣ три нѣща. „Първо, азъ съмъ
чловѣкъ. Азъ отивамъ нѣкъдѣ. Тази вечеръ
азъ съмъ единъ день по близо до гробѣтъ
отъ колкото бѣхъ снощи. Азъ съмъ челъ
всичко което такъвъ книги могатъ да ми
кажѣтъ. Тѣ не даватъ нито една заря на-
дѣжда или свѣтлина върху тъмнината. Вто-
ро. Азъ имахъ една майка. Азъ я видѣхъ да
слѣзе въ долѣтъ на смъртната сѣнка гдѣто
азъ отивамъ, и тя ся облѣгаше на една не-
видима рѣка така спокойно както едно дѣте

заспива на майчинитѣ си гърди. Азъ знаа
че това не бѣше единъ снъ. Трето. Азъ
имамъ три безъ майка дѣщери (и той го ка-
за съ просълзени очи). Тѣ нѣматъ никой
защитникъ освѣтъ менъ. Азъ прѣдпочитамъ
да ги убия нежели да ги оставя въ този
грѣшенъ свѣтъ ако ти изличишъ отъ него
ученията на евангелието.

Епископъ Хрилъ.

„НЕ ВКУСВАЙ.“

Едно священо лице дава единъ скръбно
интересенъ отчетъ за четири младежи които,
прѣди нѣколко години били съученици. Тѣ
имали обичай, на всякой обѣдъ въ гостил-
ницата да пиятъ по малко вино или бира.
Тѣ ся учили за священници, нѣ както мо-
жѣло лѣсно да се прѣдвиди, ни единъ отъ
тѣхъ не достигналъ това свято звание. Въ
три години, единъ отъ четиретѣхъ станалъ
рѣдовенъ пиянецъ; една година послѣ дру-
гий умрѣлъ отъ ефекта на пиянство. Третий,
най способний и най благонадѣждний отъ
всичкитѣ, е сега въ една лудница. Четвър-
тий видѣ опасността отъ този пикъ и спрѣ
на врѣме употребленieto на спиртливѣ пи-
тия и ся избави.

Какъвъ урокъ може да се научи всякой мла-
дежъ отъ туй!

ЮБИЛЕЯ НА ЦАРИЦА ВИКТОРИЯ

Миналий мѣсець Английската царица Вик-
тория отпразднува тържественно шестѣде-
сетъ годишнината на царуванieto си. Прѣзъ
нейното царуване Английската Империя за-
мина империтѣ на Александръ Великий и
Цезаря въ пространство и народонаселение,
и свѣтътъ видѣ тѣкъвъ напрѣдъкъ въ на-
укитѣ и искусства какъвто не е имало
прѣзъ царуванieto на никой царъ до сега.

Нейното царуване е било едно благосло-
вение не само на Англия, но и въобще на
свѣтътъ. Нейний прѣстолъ е билъ посвя-
тенъ на чистота, простота и благодарение, и
твърдѣ мѣчно ще е да го запълни друго
лице съ същото достоинство.

* * *

Поне за една седмица, наемътъ на кѣщи
по улицитѣ изъ които щѣше да мине про-
цессията по случай на юбилейтъ, неимовер-
но подскъпна. Една кѣща била дадена подъ
наемъ за 50,000 лева на день, отъ която
на наемателитѣ да могатъ да глѣдѣтъ шес-
твнето.

КРИТИКА.

„При едни най голѣми прѣимущества, съ които ся гордѣе Православието; при толкова важни отличия мѣжду православната вѣра и вѣрата на новитѣ апостоли (протестанти) които сж ся напръгнали, да подкопаватъ темелитѣ на святата ни църква. . . . защо послѣ това глѣдаме че младитѣ апостоли прѣбиваватъ почти въ всичкитѣ мѣста на отечеството ни, а тѣхнитѣ отровни сѣмена намиратъ плодотворно мѣсто въ сърдцата на нашитѣ братия? що съдѣйствува и най много въспомога на тѣхнитѣ проповѣди и сухи религиозни убѣждения, да ся прѣдпочитатъ отъ нѣкои наши еднородци?“

Тѣй пише „единъ священникъ отъ „Л-чѣ“ въ в. „Свѣтникъ“, брой 22, стр. 3. Цѣлѣта на неговий членъ е да каже „нѣколко думи за духовенството“ — нѣщо похвално и твърдѣ естествено, тѣй като той ще говори за своето звание. Нѣ види се че неговий умъ ся отрича да внушава и съвѣтѣва прѣди да ся почеше по „Протестантитѣ“. Може би и той да е на сжщето мнѣние като единъ другъ священникъ който познаваме че, „ако не кажя сегисъ тогисъ по нѣщо срѣщу протестантитѣ, хората ще мислятъ че азъ ги считамъ прави.“ Нека казва, свободенъ е. България е свободна земя: и негово благоговѣйство може да ся въскачи на най високитѣ хълмове около „Л-чѣ“ и да прогласи на вслушание „най голѣмитѣ прѣимущества, съ които ся гордѣе православието“ както и „важнитѣ отличия“, и громко да афореса, ако ще, омразнитѣ нему „нови апостоли.“ Никой нѣма да му ся сърди. Нѣ ний не можемъ да си изяснимъ какъ единъ просвѣтенъ священникъ може да изговаря такъви невѣроятности, противорѣчия и себеосжждения каквито ся намиратъ въ горѣприведенитѣ негови думи. Православната вѣра и вѣрата на неговитѣ „нови апостоли“ (протестантитѣ) е една, колкото ся отнася до нейний основателъ, Исуса Христа. Може ли да каже нѣкой че православни или протестанти не вѣрватъ въ Христа? а това е най главното и най-важното. Нѣ мѣжду двѣтѣ секти има разлика и тя състои въ обрѣди и церемонии; нѣ тѣзи двѣ нѣща не ся показателъ на „прѣимущества“ и истинно благочестие. Обрядитѣ и церемонитѣ сж за околото т. е. за плътската религия. Истиннитѣ поклонници ще ся поклонятъ съ духъ и съ истина, каза Христосъ. Она-

зи Християнска секта ще има прѣимущества, която е основана на краеглѣнный камѣкъ — И. Христа — която е рѣшила да не знае „нищо друго“ освѣнъ Христа и него распятъ“, която неприпознава никакви чловѣчески нарѣдби и постановления, нѣ ся управлява и рѣководи отъ онази божественна книга която Християнитѣ наричатъ Библия, и най послѣ, която така съвършено може да промѣни характера на чловѣка щото всякой който го види, ще познае че той е билъ „съ Исуса.“

Ний желаемъ да попитаме негово благоговѣйство да ни покаже кои сж отровнитѣ „сѣмена“ на неговитѣ „нови апостоли“. Тѣ проповѣдватъ че всякой чловѣкъ е грѣшенъ, че той трѣбва да ся покае и остави отъ грѣховетѣ си и да повѣрѣва въ Господа Исуса Христа; тѣ проповѣдватъ че чловѣкъ не може да ся спаси нито чрѣзъ сълзи и плачове, нито чрѣзъ себизмѣчвание, нито чрѣзъ милостини, нито чрѣзъ добри дѣла, нито чрѣзъ святни, нито чрѣзъ ангели, нѣ че спасението е по благодатъ отъ Бога чрѣзъ вѣра въ Исуса Христа, и че единичкий ходатай мѣжду Бога и чловѣка е Богочловѣкътъ И. Христосъ. Тѣ проповѣдватъ думитѣ на сжщото основа Евангелие което негово благоговѣйство е цѣлувалъ, може би, съ хиляди пѣти. Това ли сж отровнитѣ „сѣмена“ срѣщу които ся е опълчилъ негово благоговѣйство? Като прави това, не противи ли ся той на сжщото основа слово което той вѣрѣва и проповѣдва? Какво себеосжждение! Ако негово благоговѣйство отваря по често Евангелието, което е единичкото рѣководство на неговитѣ „нови апостоли“, и изучѣва спасителнитѣ му истини които тѣ проповѣдватъ, той още намѣри тамъ не „отровни сѣмена“, нѣ расхладителна роса и балсама Галаадска за своята душа. Твърдѣ вѣроятно е че той не е слушалъ какво проповѣдватъ неговитѣ „нови апостоли“. Възможно е да го е сплашилъ нѣкой, и той изведнѣжъ свиритревога срѣщу нѣкакви въображаеми „отровни сѣмена“. Ако той бѣше чюлъ нѣколко проповѣди и тогава си турѣше ржката върху сърдцето и поглѣднѣше къмъ небето, той никога нѣмаше да дързне да изговори такъва хула да нарича „отровни сѣмена“ словото Божие което проповѣдватъ Евангелиститѣ. Религиознитѣ убѣждения на Евангелиститѣ били „сухи.“ Твърдѣ вѣрно: тѣ не ги мокрятъ нито съ вино, нито

съ ракия, нито съ конякъ, нито съ бира.

Ний желаемъ сега да попитаме негово благоговѣйство какво спечали той съ горѣприведенитѣ думи, кого умъдри, кого назида, и кого управи въ пѣтьтъ на благочестието?

Намъ се струва че е много по благоразумно, много по ползвено и много по Християнско да ся отбѣгва всѣко нѣщо което може да даде поводъ на раздражение и да ся обърне най сериозно внимание върху истинското зло — пиянство, развратъ, безвѣрerie — кзето заплашва да съсипе не само църквата, нъ и народното ни съществуване. Отъ чистото Евангелие никой не трѣбва да ся плаши.

То е ужасъ и смъртъ само на злото и на грѣхътъ. За онѣзи които го приемътъ и съобразяватъ животътъ си съ неговитѣ поучения, то е едно неоцѣнимо благословение и сила за спасение.

ПОСЛѢДНИ ДУМИ НА ВЕЛИКИ УМИРАЮЩИ МЪЖИИ.

(Продължение отъ VI брой.)

Корниловъ (умръ 1854), Русски адмиралъ — „Дано Богъ да благослови Руссия и Императора: да избави Севастополь и флотата.“

Латимеръ, Хюго (1472—1555), Английски прѣобразователь — „Радвай се, брате; ний днесъ ще запалимъ такъво свѣтило въ Англия каквото азъ се патѣя никога нѣма да угасне.“ (На Никола Ридлей, койго бѣше изгоренъ съ него.)

Луисъ XIII., Френски царь (1601—43) — „Дохождатъ ми мисли, които ме измъчаватъ.“

Луисъ XIV., Френски царь 1638—1715) — „Азъ мислѣхъ, че умираието било по-мъчно.“

Луисъ XVI., Френски царь (1754—93) — „Азъ прощавамъ на авторитѣ на мойга смъртъ, „Моля Бога щото кръвта която вий ще продѣете, никога да не падне на Франция.“

Луисъ XVII., Френски царь (1785—95 — „Имамъ нѣщо да ви кажъ.“

Луисъ XVIII., Френски царь (1755—1824) — „Едиъ царь трѣбва да умръ стоишкомъ.“

Луиза, Прусска царица (1766—1810) — „Азъ съмъ една царица, но нѣмамъ сила да си подвижжъ рѣцѣтъ.“

Лутеръ, Мартинъ (1483—1546), Германски прѣобразователь — „Азъ зная че въ вѣки ще бѣждъ съ тебе, защото никой не може ме истрѣгна отъ твоитѣ рѣцѣ.“

Линдхърдстъ, Лордъ (1772—1763), Английски държавенъ мъжъ — „Честитъ, съвършенно честитъ!“

Макендрий, В. (1757—1835), Американски богословъ — „Всичко е добръ.“

Мария Луиза (1791—1848), Френска Императрица — „Азъ не щъ да заспъ; азъ искамъ да срѣшна смъртъта будна.“

Мария Антоанетъ (1755—93), Френска царица — „сбогомъ, чады, за всегдъ; азъ отивамъ при баща ви.“

Марионъ, Францисъ (1733—95), Американски генералъ — „Благодаржъ Богу, азъ можъ да туря ржката си върху сърдцето си, и да кажъ, че отъ какъ постигнахъ до мъжество, никога не съмъ умниленъ онеправдалъ нѣкого.“

Матеевъ, Чарльсъ (1776—1836), Английски комедиянтъ — „Азъ съмъ готовъ.“

Мори, Матю Ф. (1806—73), Американски офицеръ въ флотага — „Носѣге мя прѣзъ проходътъ дѣто лавритѣ цвѣятъ.“

Меланхтонъ, Филиппъ (1497—1560), Германски прѣобразователь — „Нищо освѣтъ небето.“

Мирабо (1749—91), Френски държавенъ мъжъ — „Нека умра всрѣзъ гласовѣтъ на сладка музика и благоуханието на цвѣта. Дайте ми повече лавданумъ за да не можъ да мисли върху вѣчността и каквото има да дожде.“

Моцартъ (1756—91), Германски музикантъ — „Нека чуя още едижъ онѣзи ноти които за толкова врѣме сж били моето утѣшение и наслаждение.“

Наполеонъ (1769—1821), Императоръ на Франция — „Началникъ на армията.“

Наполеонъ III., Френски царь (1803—73) — „Ти бѣше ли при седанъ?“ (На Л-ръ Коно.)

Неандеръ (1789—1850), Германски богословъ — „Азъ съмъ уморенъ; ще спъ. Лека нощъ.“

Нелсонъ, Хораций (1758—1805), Английски адмиралъ — „Благодаржъ Богу че азъ съмъ изпълнитѣ длѣжността си.“

Неронъ (37—68), Римски императоръ — „Туй ли е вашата вѣрность?“

(Слѣдва)

Въ Съединенитѣ Държави има единъ Фондъ нарѣченъ „Свѣѣстенъ Фондъ.“ Ако нѣкой человекъ е измамилъ въ лѣщо пощата или правителството, или е онеправдалъ нѣкого въ нѣщо, или му сж оставени пари за нѣкого и той не може да намѣри лицата да имъ се расплати когато го изобличава свѣѣстѣта му, той внася всички такъви пари въ този правителственъ „Свѣѣстенъ Фондъ.“ За осмьдесять и петъ години въ този фондъ се събрали 1,500,000 лева. Ако ся състави такъвъ фондъ въ България и ся поканятъ всички да внесътъ въ него всичко което сж земали несправедливо, било отъ правителството, било отъ частни лица, любопитно е да ся знае каква ли сума би ся събрала.

За Младитѣ.

ДѢТСКИЙ КРЪСТОНОСЕНЪ ПОХОДЪ.

Нѣма друга библейска приказка по-привлекателна за едно момче отъ колкото приказката за овчарчето което пасе бацциното си стадо по Витлеемскитѣ хълмове. Това овчарче става Царь Давидъ. Съ своята праща то уби исполина Голиата. Давидъ бѣше единъ кавалеръ прѣди днитѣ на кавалерство—единъ кръстоносецъ прѣди днитѣ на кръстоносцитѣ.

Дѣтскій Кръстоносенъ Походъ.

Такъво едно друго овчарче бѣше геройтъ на Дѣтския Кръстоносенъ походъ. Въ една малка колиба, гдѣто послѣ стана селото Клойесъ, се родилъ Стефанъ. Ний го знаемъ само по име Стефанъ отъ Клойесъ. Баща му билъ единъ бѣденъ овчаръ, и Стефанъ, безсѣмненъ, както всички други малки момчета, почти щомъ проходи, съ малката си крива овчарска тояга, тичаше слѣдъ овцитѣ, като ги водѣше къмъ зелени пасища покрай Лоаръ.

Твърдѣ вѣроятно е че неговата майка му казвала приказки за кръстоносцитѣ. Тя, не

прочута като много други майки на прочути момчета — може да е запалила огъня въ неговото дѣтинско сърдце който слѣдъ нѣколко години стана единъ пламъкъ, когато колѣничаша, го поучавала да се посвети на кръстѣтъ който тя туряла въ неговитѣ дѣтински рѣцѣ.

Малко слѣдъ трѣгванието на шестий Кръстоносенъ Походъ се случи този страненъ епизодъ. Всекакви старания се полагаха отъ священството за възбуждане въсищението на народа да слѣдва знамето на кръста къмъ обѣщаната побѣда. Вѣкове по-прѣди, Григорий Великий, за да спрѣ опростаителната чума, бѣше установилъ по-Великата Литания (молебствие). На този день олтаритѣ бѣхъ покрити съ черно, священниците и народа ходѣха изъ улицитѣ носящи кръстовете също покрити съ черно. Това „походно молебствие“ ставаше на 25-й Априлий, празникътъ на Евангелиста Марко.

Този празникъ бѣше който събуди Стефановото въсищение. Като се върна у дома отъ селото гдѣто бѣше отишелъ да види тържествения ходъ, той се изпълни съ едно момченско желание да е единъ мъжъ та да стане и той единъ кръстоносецъ. На връщанне къмъ дома, той се намѣри съ единъ поклонникъ отъ Палестина на когото момчето съ радостъ слугуваше, като му даваше ястие и съ голѣмо посвѣщение умиваше Хаджийскитѣ му нозѣ. Въ замѣна на това поклонникътъ му разказваше чудесни приказки за кръстоносцитѣ и като намѣри, че момчето бѣше пълно съ усърдие да върши всичко, той провъзгласи себе си, че е Исусъ Христосъ и каза на очуденото дѣте, че то ще стане единъ вожда на дѣца да освободи Свѣтия Гробъ. Той му даде едно писмо до Францускиятъ царъ, заповѣдайки му въ името на Исуса, да даде на дѣтето пророка Стефана, всичката помощъ която той може да даде.

На пророкътъ Стефана се виждаше отвратителна работата на единъ смиренъ овчаръ, и като остави своето стадо, той се затече у дома да раскаже всичко на своитѣ родители. Тѣ, като и тѣхнитѣ приятели и съсѣди се очудихъ като чухъ разказътъ на момчето и видѣхъ писмото за царѣтъ. Нѣма съмнение, че по-разумнитѣ възрастни се постаряхъ да разубѣдятъ Стефана, но всичко бѣше на празно, защото мнозина, повлияни отъ суевѣрието на врѣмената, го насърча-

вахъ. Неговитѣ другари момчета чухъ разказътъ му съ очудване и радостъ, когато той каза: „Божия планъ е да даде на дѣцата притѣжанието на Палестина. За послѣденъ пътъ ний слушаеме поражение. Отъ села на татъкъ дѣцата ще докажатъ на стари войници и гордѣливи барони, какъ сж непобѣдими дѣцата, когато Богъ ги води.“ Понеже малцина бѣхъ които слушахъ думитѣ въ неговото село, той отиде въ Сентъ Денисъ. Тамъ бѣше гробътъ на мжченикътъ Дионисий, много поклонници дохождахъ на святия гробъ. На тѣхъ Стефанъ разказа своята история, като показваше писмото си до царьтъ за доказателство на нейната истинностъ. Той сжщо обърна внимание къмъ разликата между гроба на мжченика варденъ отъ святи чловѣци, и святия гробъ въ ржцѣтъ на Мохамедани, и възбуди всички които го чуха, даже онѣзи които се съмнѣваха въ неговото послание отъ Исуса Христа и въ възможността на дѣцата да извършатъ онова което тѣхнитѣ храбри кавалери не можихъ да извършатъ—до една висока степенъ на ревливостъ за освобождението на св. гробъ.

Мѣжду поклонниците имаше много дѣца и младѣжи, и каквото се виждаше на по-старитѣ безумие, на тѣхъ се виждаше възможностъ. Когато се върнаха по домоветѣ си, историята се разказа отъ къща на къща. Нови пророци, само отъ десетъ до дванадесетъ години на възрастъ—послѣдното число бѣше възрастта на Стефана—се появиха и голѣми дружини отъ дѣца се образуваха. Тѣ маршеруваха прѣзъ улицитѣ на градове и села, носящи кръстове, знамена и пѣющии пѣсни. Числото имъ се постоянно увеличаваше. Въобщее прѣдъ тѣхъ вървѣше единъ отбранъ младежъ който носѣше едно знаме подобно на онова на св. Денисъ. Пѣснитѣ които пѣяхъ бѣхъ таквизъ като „Господи, повърни Християнското Царство!“ „Господи, повърни на насъ истинния и святия Кръсть!“

Тѣзи дѣца не се покорявахъ нито на родители, нито на властъ. Вижда се странно че родителитѣ и други законни власти не спрѣхъ събиранieto на една армия отъ дѣца, но всички възрасти и съсловия отъ народа се повлияхъ отъ тѣхното въсищение и отъ духътъ на кръстоноснитѣ врѣмена. Много благородни младежи, синове на князове и барони се присѣдинихъ мѣмъ кръстоносцитѣ. Всички не бѣхъ дѣца, но въроятъ

но всички бѣхъ по-долѣ отъ деветнадесетъ години, освѣнъ нѣкои които слѣдѣхъ за да обиратъ дѣтската армия, както други подобни на тѣхъ слѣдваха арминитѣ на другитѣ кръстоносни походи. Даже момчета ся намираха въ числото облѣчени въ момченски дрѣхи.

Отъ смиренни колиби, богати домове, отъ градове и села, отъ планини и долини, тѣ дойдоха въ голѣми множества да ся присѣдинятъ къмъ кръстоносний походъ на св. пророкъ Стефана. Съпротивлението само увеличи тѣхното усърдие да сж на пътъ къмъ Святата Земя. Царьтъ ся виждалъ да има малко грижа за сждбата на младитѣ му подданици, или пъкъ страхъ отъ народа който удобряваше цѣлътъ на младежитѣ му припятствуваше да спрѣ тѣхното пѣтешествие къмъ Срѣдиземното море.

Новината на Стефановото проповѣдванне и събиранieto на неговата армия ся отнесе отъ поклонниците на св. Денисъ при тѣхното завръщане въ Бургундия и Кампания и ся разнесе по долината на Рейнъ.

Въ едно село близо при Колонъ около годината 1200 едно момче ся родило називаемо Никола, което игра сжщата роля въ Германия каквато игра Стефанъ въ Франция. Не бѣше единъ священникъ, но единъ баща който приготви Никола за неговата частъ. Дали отъ едно желание да види дѣтето си да ся прослави — или съ цѣлъ да обира и да се ползува отъ послѣдователитѣ на синьтъ си — не ся знае. Неговитѣ съврѣмenniци го наричаха единъ твърдѣ лошъ чоковѣкъ. Въроятно по желанието на баща си, Никола отиде въ Колонъ и проповѣдва своята миссия. При вратата на една стара Византийска катедрална църква, той проповѣдва и събра своитѣ послѣдователи. Той бѣше подпомаганъ отъ други младежи които, дѣйствуващи като негови намѣстници, събраха послѣдователи изъ околнитѣ села. Тѣзи намѣстници цѣха да иматъ разни чинове подъ командата на Никола. Обаче голѣмото множество отъ неговитѣ послѣдователи безсжмѣнно ся повлия отъ добри мотиви. Едно по-голѣмо число отъ тѣхъ бѣха отъ благородно происхождение отъ колкото бѣха онѣзи на Стефановата армия въ Франция.

Нѣкога въ Юний или Юлий странната армия бѣше готова да върви напредъ. Не стари солдати, нито въоръжени кавалери, но една велика армия отъ дѣца водима отъ едно

дѣте. Прѣдъ нея имаше единъ дългъ пжтъ, Алпитѣ, Срѣдиземното море, и силната армия на Сарацинитѣ, прѣди тѣ да можаха да притѣжаватъ св. гробъ. Но при все това съ радостни гласове тѣ пѣяха пѣснитѣ на побѣди — като че тази побѣда бѣше сега спечелена и тѣхното пжтешествие свършено. Дѣцата забравиха свитѣ родители, и тѣхнитѣ домове — всичко освѣтъ славата на идущата побѣда. Трѣбва да е имало едно любезно посвящение на Господа който на сжщата възраст каза „не знаете ли че трѣбва да съмъ въ това което принадлежи на Отца ми“ въ сърдцата на мнозина, и азъ не се сжмнѣвамъ че онзи който любѣше дѣцата, казвайки „Оставьте дѣцата да дохождатъ при мене,“ като гледаше на посвятената макаръ погрѣшена армия отъ дѣца и младежи, ги възлюби.

Като пжтуваха едно до друго — селенче и дѣте отъ палатъ, тѣ си казваха приказки за дома и за другитѣ кръстоносни походи. Тѣ забравиха различията на положение, уморяване и болкитѣ, въ радостнитѣ надѣжди на идущий успѣхъ.

Нощта намѣри момчето — и даже момичето — заспало на голитѣ хълмове, защото тѣ скоро изминаха долината и се намѣриха въ стрѣмнитѣ пжтеки на Алпитѣ. Какви въздишки е имало за дома, и какъ плачоветѣ сж прѣкъсвали тишината на нощта! Богъ ги съжелѣваше и мнозина малки заспаха да се събудятъ въ Райтъ.

Като оставиха своитѣ мъртви по край пжттѣ, тѣ отиваха напредъ, насърчаючи се съ приказки за славнитѣ кръстоносни, пѣющи тѣхнитѣ пѣсни, сжщо и хвалебни химни на Господа Иисуса. Отъ послѣднитѣ, само една е запазена, и по хубостъ и сладостъ едва ли има друга священна пѣснь която може да се сравни съ нея:

„Прѣславний Господи Иисусе,
Владѣтель на всичката натура,
Сине на Мария и Господа!
Тебе ще ся моля,
Тебе ще почета,
Ти си на душа ми радость, слава,

Хубави сж ливадитѣ,
По хубави сж горитѣ,
Облѣчени въ пролѣтната роба:
Иисусъ е оцъ по хубавъ,

Иисусъ много по чистъ,
Сжърбнитѣ ни сърдца Той весели.

Приятно е и слънцето,
По приятна е луната,
И небесната звѣдна армия:
Иисусъ свѣти по свѣтло,
Иисусъ свѣти по чисто,
Отъ всичкитѣ ангели небесни,“

Като пжтуваха къмъ югъ пѣющи тѣхнитѣ пѣсни, прѣзъ села и градове, нови ся присѣдиняваха къмъ тѣхъ и селени и граждани ся надпрѣдварваха да имъ отдаватъ почетъ; мнозина като ги приемаха въ домоветѣ си за почивка прѣзъ нощта, намираха заранъта че и тѣхнитѣ млади синове влѣзли въ рѣдоветѣ ва кръсоносцитѣ. Други спѣха на улицата, изъ чаршията или вѣнъ отъ градскитѣ стѣни. Това бѣше въ градоветѣ. По полето тѣ спѣха гдѣто ги заварѣше нощта.

(Слѣдва.)

КНИЖНИНА.

Въ редакцията се получиха слѣдующитѣ списания и вѣстници:

Българска Сбирка, списание за книжнина и общественни знания, год. IV, кн. VI Пловдивъ.
Домашенъ Приятель, година IX, брой 6, Самоковъ.

Медѣцинска Беседа, год. III, кн. 9, Видинъ. Много внушителенъ е членътъ, „Опасността за прѣдаване заразителнитѣ болѣсти посредствомъ религиозни обряди.“

Учитель, мѣсечно Педагогическо-Общ. списание за учители и възпитатели, год. IV, кн. 10. Пловдивъ.

Градинка, мѣсячно дѣтско списание съ картинки, год. III, кн. 8. София.

Звѣздица, мѣсячно иллюстрирано списание за дѣца, год. VI, кн. 6. София.

Православенъ Проповѣдникъ, год. V, кн. 4. Самоковъ.

Пжтешественникъ, мѣсячно иллюстрирано списание по пжтишествията и географическитѣ открития, год. II, брой 4 и 5 София.

Вѣстници: Миръ, Свобода, Народни Права, Пловдивъ, Родолюбецъ, Знаме, Свободенъ Гражданинъ, Свѣтъ, Странджа, Учителски Другаръ, Свѣтлина, Сѣячъ, Женски Свѣтъ, Законность, Македония, Отзивъ, Малашевски Балканъ, Орало, Дунавски Извѣстия, Варненски Общ. Вѣстникъ.